

Covid-19 läbipõdenute tunnustamine

jaanuar 2022

Viirushaiguse läbipõdemine on märk sellest, et inimene on viirusega hakkama saanud ja suure tõenäosusega enam (raskelt) ei haigestu. Läbipõdenute sundimine vaktsineerimiseks või nende normaalse elu piiramine on põhjendamatu.

Piirangud, mille eesmärk oli kaitsta vaktsineerimata isikuid, puudutasid tarbetult ka läbipõdenuid, kellel puudub vajadus vaktsineerimisest saadavale lisakaitsele. Läbipõdemisel saadud loomulik immuunsus on laiem ja püsivam, kui vaktsineerimisel saadav immuunsus.

Covid-19 tekitaja esmane kokkupuude inimorganismiga toimub ülemiste hingamisteede limaskestadel. Enamikel juhtudel saab inimorganism haigustekitajaga toime, ilma et see limaskestadest kaugemale jõuaks. Paljudel juhtudel järgneb haiguse kerge kulg, mille käigus loob organism laia immuunkaitse mitmete koroonaviiruse valkude vastu (neid on kokku 29). Pärast põdemist tagab mälurakkude kiire reageerimine spetsiifilise kaitse viiruse vastu nii limaskestadel kui ka veres. See loomulikul teel tekkinud immuunsus saab pidevalt ka loomulikku võimendust kokkupuutest populatsioonis ringlevate pideval muutuvate haigustekitajatega.

Immuunsust võib saavutada ka vaktsineerimisega, aga praegu kasutusel olevate lihasesse süstitavate vaktsiinide toimele tekib immuunsus vaid ühe valgu vastu ja seda ainult veres, mitte limaskestadel. Nagu täna juba hästi teada on, ei hoia vaktsiinid ära haigestumist vaid vähendavad haiguse raske kulu tõenäosust. Raske haigestumise ja haiglaravi vajaduse tõenäosus on siiski kõige väiksem just läbipõdenutel - terve pandeemia jooksul on teistkordselt haigestunutest vajanud haiglaravi vaid mõnikümmend patsienti.

Kindel tõend läbipõdemise kohta on antikehade olemasolu veres, mida saab vastava testiga mõõta ka Eesti laborites. Spetsiifiliste antikehade olemasolul ei ole vaktsineerimine põhjendatud. Mitmes Euroopa riigis saab antikeha testiga siseriiklikult kehtiva, vaktsiinipassiga võrdsustatud tõendi.

Niikaua, kui nn vaktsiinipassid kehtivad, oleks õiglane anda samasuguseid õigusi tagav tõend neile, kellel on olemas loomulikul teel saadud immuunsus.